

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2018 vasaris Nr.104

Tauragniškiai švenčia Valstybės 100-metį

Bronė Juknevičienė
Kartu su visa Lietuva

Rašau straipsnį nuo Šimtmečio minėjimo praėjus penkioms dienoms. Iš internetinių portalų dar nedingo šventės nuotraukos, dar važinėja vėliavėlėmis papuoštos mašinos, pro muziejaus langą matau vis dar papuoštą savivaldybės pastato fasadą. Sako, kad Šimtmetį švęsime iki 2020-ųjų metų. Po šventės Tauragnų kultūros centre abu su vyru važiuoju žiūrėti šviesos instaliacijų ant Utenos kolegijos pastato Utenio aikštėje sienos. Šviesos instaliacija Utenoje buvo pirmą kartą, bet ne dėl to važiuojame. Tos dienos nuotaika buvo tokia, kad reikėjo būti, dalyvauti, džiaugtis, didžiutis. Aikštėje, žinoma – ir kuo labai labai džiaugiuosi – mes buvom ne vieninteliai. Buvo gera sveikinti vieni kitus su švente, nepažįstami žmonės šypsojosi, sveikinosi ir sveikino vieni kitus... Buvo taip gera! Kažkas sakė, kad, ar pavyko Šimtmečio renginiai, žinosime po daugelio metų. Jei anūkams pasakosime: „O žinai, kai mes šventėm valstybės Šimtmetį...“ – vadinasi, tas faktas išliko mūsų atmintyje kaip išskirtinis, vertas prisiminti. Gal ir taip. Bet šio momento emocijos ne mažiau svarbios – pilietiškumo, tautiškumo, patriotizmo suvokimui. Pasigailėjau nepaklaususi tauragniškių vaikų, kaip jie jaučiasi, ką jie galvoja apie tokią valstybės sukaktį. Tauragnuose tikrai buvo susirinkę visų kartų žmonės – nuo vaikų, kuriuos tėvai nešė glėbyje ar pasisodinę ant pečių, iki garbaus amžiaus sulaukusių. Vyresniems žmonėms

džiugu, kai gali laisvai į rankas paimti trispalvę, taip sunkiai iškovotą ir taip ilgai draustą. Tauragnų mokyklėlės mokiniai atėjo kartu su savo mokytoja – esu įsitikinusi, kad jie žino, kodėl švenčiama Vasario 16-ji, bet ne mažiau negu istorijos žinios svarbu pajautimas, kad mūsų buvo daug, kad mes buvom kartu, kad mums buvo svarbu. Vienai mergytei padaviau trispalvę vėliavėlę – jos mama pasidžiaugė: „Ir tu būsi su vėliava“.

Laikraščio skaitytojams noriu priminti įvykius, buvusius prieš 100 metų, kartu primindama ir dabartinį jų įamžinimą, pasidžiaugdama ir besididžiuodama, kad ir Utena bei jos žmonės buvo svarbių įvykių dalyviai.

1918 m. vasario 16-ąją Lietuvos Taryba pasirašė Nutarimą dėl nepriklausomos demokratiniiais pamatais sutvarkytos Lietuvos

valstybės su sostine Vilniuje atkūrimo. Lietuvos Taryba pareiškė, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas Steigiamasis Seimas, demokratišku būdu visų jos gyventojų išrinktas. Vasario 16-osios akto tekstą rengė Jonas Vileišis, Petras Klimas, Mykolas Biržiška, Steponas Kairys, o pasirašė 20 Tarybos narių. Dokumentas pasirašytas Vilniuje, Pilies g. 26. (Šiuo metu čia veikia Signatarų namų muziejus – Lietuvos nacionalinio muziejaus padalinys). Apie Nepriklausomybės atkūrimą visuomenei buvo paskelbta laikraštyje „Lietuvos aidas“, kuris vokiečių okupacijos metais buvo griežtai cenzūruojamas. Žinodama, kad Akto paskelbimas supykdytų okupantų administraciją, Lietuvos taryba įsakė Martyno Kuktos spaustuvei išspausdinti kelis šimtus laikraščio egzempliorių trys dienos prieš cenzoriaus peržiūrą. Vasario 18 d. tekstas buvo perspausdintas ir keliuose Vokietijos laikraščiuose. Vokiečių valdžia nusprendė sunaikinti M. Kuktos spaustuve, bet anksčiau išleisti „Lietuvos aidas“ egzemplioriai pasiekė lietuvius Tėvynėje bei užsienyje (Rusijoje, JAV, Vokietijoje ir kitur). Vėliau Akto platinimas paskelbtas nelegaliu, laikraščiai konfiskuoti. Petriui Klimui pasisekė paslėpti maždaug 60 vienetų. (2017 m. kovo 29 dieną Vokietijos diplomatiniam archyve Berlyne Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Liudas Mažylis rado Vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto originalą lietuvių kalba ir vertimą į vokiečių kalbą. Lietuvos policijos Kriminalistinių tyrimų centro ekspertai nustatė, kad Akto originalas surašytas signataro Jurgio Šaulio ranka. Šio dokumento faksimilė eksponuojama Utenos kraštotyros muziejuje).

Tauragnų ateitis

Kalba Rimantas Gineitis

Danutės Bartkevičienės rankdarbis iš 100 širdelių – dovana Lietuvai.

Giedame Tautišką giesmę

Šimtmečio paukščiai ant savo sparnų „atnešė“ Tauragnų dešimtmečių istoriją

Kita diena po vasario 16-osios, vasario 17-a, ir dar kitos dienos buvo tokios pačios. Nutarimas buvo pasirašytas, paskelbtas, bet valstybės jis nesukūrė. Laukė sunkus valstybės pagrindų kūrimo darbas, o vokiečių okupacinė valdžia tik dar labiau sunkino padėtį. Po Nepriklausomybės atkūrimo paskelbimo Lietuvą toliau valdė vokiečiai. Jie reikalavo, kad Lietuvos Taryba paskelbtų amžinąją sąjungą su

Vokietija. Tik 1918 m. lapkričio pradžioje Vokietijoje kilus revoliucijai, Vasario 16-osios aktas pradėjo realiai veikti. Lietuva liko neprijungta prie Vokietijos, ir Lietuvos nepriklausomybė buvo galutinai pripažinta.

Sovietų Rusija Nepriklausomybės aktą pripažino 1920 m. liepos 12 d., pasirašydama su atkurta Lietuva Taikos sutartį. 1921 m. rugsėjo 22 d. Lietuva priimta į Tautų Sąjungą, 1922 m. liepos mėn. JAV pripažino Lietuvą *de jure*. 1922 m. rugpjūčio 1 d. priimta pirmoji nuolatinė konstitucija.

Signataras Steponas Kairys, kilęs iš Užunvėžių kaimo, Skiemonių parapijos, nusivylęs Lietuvos Valstybės Tarybos veikla (Lietuvos Taryba liepos mėn. pervadinta į Lietuvos Valstybės Tarybą), pakvietė kurti savivaldybes ir rengtis rinkimams į Steigiamąjį Seimą. S. Kairio Lietuvos vizija buvo ne tik laisva, savarankiška valstybė, bet ir demokratiškai valdoma, kurianti teisingą visuomeninę tvarką, paremtą laisvės, socialinio teisingumo ir demokratijos principais. Jis pats lapkričio mėn. atvyko į Uteną ir čia organizavo rinkimus į demokratines savivaldybes. Leliūnų valsčiaus susirinkimas S. Kairį išrinko įgaliotiniu į Utenos apskrities tarybą. Apskrities taryba jį ir dar keturis asmenis, tarp jų ir mokytoją Praną Gineitį iš Tauragnų, išrinko į apskrities valdybą, o valdyba išrinko jos pirmininku. Pirmoji Utenos apskrities savivaldybė veikė pastate Utenio aikštėje, kur dabar įsikūręs kraštotyros muziejus. Švenčiant nepriklausomos valstybės Šimtmetį vasario 15 d. ant pastato fasado buvo atidengta paminklinė lenta Nepriklausomybės akto signatarui Steponui Kairiui.

Savo 100-metį pasitiko visa Lietuva. Iki tos datos likus porai savaitių užėjau į kepyklėlę Utenio aikštėje. Jos savininkė pasiguodė, kad per vėlai pradėjo ieškoti trispalvių vėliavėlių – jų neberado nė viename miesto prekybos centre. Greit buvo išpirkta ir įdomesnė tautinės vėliavos spalvų atributika. Tie, kas norėjo švęsti išradingai – priemonių ir idėjų ieškojo patys. Po Šimtmečio minėjimo Tauragnuose su kultūrinių renginių organizatore Danguolė Trimonienė kalbėjomės apie šventę mūsų miestelyje, kituose kultūros skyriuose. Įstrigo jos pasakymas, kad pinigų šventei išnaudota visai nedaug, bet juk „nukasti sniegą ir nupiešti 100 pinigų nereikia. Svarbiausia, kad ateitų žmonės“. Noriu pasidžiaugti, kad Tauragnuose šventė buvo prasminga, įdomi, nuoširdi. Ir vėl, kaip jau ne vienerius metus, ją ruošė ne tik kultūros skyrius, bibliotekos, muziejaus darbuotojos, bet ir daug kitų žmonių. Smagiausia buvo matyti, kaip žmonės į šventę ėjo būriais, nešini trispalvėm, pasipuošę geltona-žalia-raudona spalvomis. O sustoję Šimtmečio nuotraukai pasijutome išskirtinės progos dalyviais. Tas jaus-

mas nedingo ir kultūros centro salėje. Tyliai ir susikaupe klausėmės prasmingų UKC Vaikų ir jaunimo teatro studijos (rež. Vida Kairienė) poezijos spektaklio „Po. Aukštaitijos dangum“ žodžių. Įdomus buvo D. Trimonienės sumanymas pristatyti svarbiausius šimtmečio įvykius Tauragnuose. Žinau, kad nelengva buvo surasti, kas ir kada vyko, kiek knygų ir senų laikraščių komplektų reikėjo perversti! Todėl reikia tik pasidžiaugti, kad jei dar kada bus tokia „ekskursija“ į praeitį, tai bent jau nuo 2007 m., kada pradėtas leisti laikraštis „Po Tauragnų dangum“, visą informaciją bus galima rasti vienoje vietoje.

Aš pati labai džiaugiuosi, kad į Tauragnus būtent vasario mėnesį atkeliavo stendinė paroda „Lietuvos Nepriklausomybės kelias: asmenybės, įvykiai“, kurios vienas stendas („Giminės istorija – krašto istorija. Tauragnų dvarininkai Gineičiai“) pasakoja apie Tauragnų krašto patriotų, tautinės kultūros puoselėtojų, valstybės pagrindų kūrėjų Gineičių šeimą. Kviečiu laikraščio skaitytojus apsilankyti Tauragnų krašto muziejuje eksponuojamoje parodoje, pamatyti, ką įdomaus Šimtmečio sukakčiai parengė ir kiti muziejai. Dar eksponuojama ir paroda, skirta Antano Musteikio atminimui.

Renginių užbaigė UKC Tauragnų skyriaus mėgėjų teatro „Mokas“ publicistinė kompozicija „Iš svajonių gimsta tikrenybės“ (Vydūnas), kurią režisavo Loreta Juškėnienė. Šiais metais minėsime 150-ąsias mąstytojo, humanisto, rašytojo Vilhelmo Storostos-Vydūno gimimo metines. Respublikinės Dainų šventės Teatro diena skirta būtent Vydūno idėjoms atskleisti, ką labai prasmingai ir atliko tauragniška. Jų kompo-

Publicistinė kompozicija „Iš svajonių gimsta tikrenybės“

ziciją pamatys ir Dainų šventės žiūrovai.

Susirinkusius su švente sveikino seniūnas Alvydas Danauskas, rajono savivaldybės tarybos narys Marijus Kaukėnas, kalbėjo Tauragnų krašto garbės pilietis Rimantas Gineitis.

D. Trimonienė, dėkodama visiems, prisidėjusiems prie šventės organizavimo, ir visiems, kurie joje buvo kaip dalyviai, kaip žiūrovai, dar kartą pasidžiaugė bendruomenės narių susitelkimu: juk „stiprybė ir slypi vienybėje“. Todėl ir šventės pavadinimas buvo pasirinktas „Kartu su visa Lietuva“.

Dėl techninių nesklaidumų Šimtmečio nuotraukos nebuvo įteiktos šventės metu, kaip buvo planuota, jas atvežė šiek tiek vėliau. Nežinau, ar saleje laukti nuotraukų liko visi 125 žmonės, pasirašę Šimtmečio knygoje, bet didžioji dauguma – tikrai. Kas šnekučiausi, kas dainavo – namo neskubėjo. Gal Šimtmečio proga mes vėl prisiminėm, kas mus vienijo prasidėjus Atgimimui, gal kiekvienas savyje atradome veiklą, drąsą, kuriančią Lietuvą?

Kai man paskambino ir pasakė, kad nori parašyti į mūsų laikraštėlį apie savo močiutę, neseniai iškeliavusią į Amžinybę, apsidžiaugiau – labai retai pasitaiko, kad anūkai rašytų apie savo senelius. O kai gavau šį straipsnelį, skaičiau kelis kartus, ir gėrėjaisi – tiek nuoširdumo ir tikrumo jame.

Danguolė Trimonienė

Uršulė Ingaunienė 2017-12-26 (nuotr. iš asmeninių archyvų)

Rytis Stankevičius

Senelytė

a.a. Uršulei Ingaunienei (1916-10-18 – 2018-02-01) atminti

Taip jau išėjo, kad man gimus, mano močiutei reikėjo suteikti konkretų vardą močiutės titului nusakyti, kad anūkas žinotų, kurią močiutę kuriuo vardu vadinti, ir šiai močiutei atiteko ir prigijo Senelytės vardas. Šiuo vardu ją ir vadinome, o laiškuose rašėme iš didžiosios raidės.

Apie Senelytę, visų pirma, noriu papasakoti savo dukroms, kurios dar mažos ir dar skaityti nemoka. Pasinaudosiu rašto išradimu ir taip nukelsiu šį pasakojimą vėlesniems laikams. Labai norėčiau, kad paaugusioms dukroms perduočiau bent dalį tos išminties ir šviesos, kurią gavau iš Senelytės. Gali pasirodyti, kad

To, ką išgyvenome sutikdami Šimtmetį, dabar labai svarbu nepamiršti ir atradimo jausmą patirti vėl ir vėl. Žinoma, ne kiekvienas mes jaučiamės laimingas, pamatytas ir įvertintas, darome klaidų. Gal ir priimami sprendimai atrodo nevykę, dėl to piktinamės, skundžiamės. Bet visgi mokomės iš savo klaidų, tegu ir pamažu, įgyjam naujos patirties. Įžengėm į antrą atkurtos valstybės šimtmetį. Koks jis bus? Toks, kokį kursime patys, kiek sugebėsime būti sumanūs, veiklūs, patikimi, sąžiningi, kaip sugebėsime išnaudoti mums skirtą laiką, pasinaudoti laikmečio galimybėmis. Kiekvienas iš mūsų ir visi kartu.

-----

mano atsiminimai yra selektyvūs. Jie tokie ir yra, nes norėjau pabrėžti, kuo Senelytė buvo ypatinga man. Šie atsiminimai nėra kasdienybės aprašymas, nors iš jos ir paimti. Jie man yra svarbūs, nes žymėjo kryptį pasirinkimų kryžkelėse.

Aplinkybės susiklostė taip, kad tris savo gyvenimo metus (1977-1980) aš gyvenau Tauragnuose pas senelius. Čia baigiau pradinę 3 klasių mokyklą. Kuo toliau, tuo labiau suvokiu, kad didžiąją išsilavinimo dalį gavau būtent tada ir kad mano gyvenimas didžia dalimi yra grįstas Senelytės išmintimi.

Kai iškyla tėvų ir vaikų santykių klausimas, prisimenu, kokį man didelį įspūdį paliko, kad kalbėdama apie savo tėvus, Senelytė nė karto nėra pasakiusi apie juos nė vieno blogo žodžio. Ji tik sakydavo „kaip ramu būdavo“ augti pas tėvus. Nejaugi ji nematė nė vieno netinkamo tėvo poelgio? Negirdėjo įžeidžiančio mamos žodžio? Nieko blogo neprisiminė? Panašu, kad Senelytė turėjo selektyvaus „aklumo“, „kurtumo“ arba „užmaršumo“. Nors ji puikiausiai matė plonus siūlus, kai ruošdavo stakles audimui, išgirsdavo mane kaskart, ko nors paprašius, ir mintinai mokėjo ne vieną dešimtį dainų!

Maža to, ji buvo ir „nepozityvi“. Ji niekaip nesuprato komunistinio

„rojaus žemėje“ idėjos ir „naujojo“ žmogaus – „pasaulio valdovo“ – koncepcijos. Ji sakydavo: „kai Dievas baudžia – atima protą“. Noriu patikslinti, kad ji taip kalbėdama turėjo omenyje jokiū būdu ne žmones su akivaizdžiai matomais patologiniais mąstymo sutrikimais, o būtent gerą galvą turinčius ir veiklius žmones. Vadinasi, ji „nesuprato“, kad būtent šiuolaikinis mokslas ir modernioji filosofija „išlaisvina“ žmogų iš „viduramžių tamsybių prietarų“.

Be to ji buvo ir „valdinga“. Ji sakydavo: „vesk mergele, o ne moterį su vaikais“. Čia vėlgi su gilia ironija sakau, kad tuo ženkliai apribojo kandidačių skaičių ir asmens pasirinkimo laisvę. Kad ji taip ir „nesuprato“, kad nauja karta yra „kitokia“, kad ji jau išsilaisvino iš visuomenės primestų šeimos ir santuokos stereotipų. Be abejo, Senelytė puikiai suprato, kas yra nuodėmė, kad dešimt Dievo įstatymų reikia laikytis, kad santuoka sudaroma visam gyvenimui. Ji tiesiog matė naujo laikmečio madas ir numanė padarinius.

Be to ji buvo dar ir „tinginė“. Ji sakydavo: „nuo darbo nebūsi bagotas, o tik kuprotas“. Tai vienas paradoksaliausių ir sunkiausiai paaiškinamų jos posakių, nes matydami jos stoto ir širdies tiesumą ir žinodami jos darbštumą daugelis stebėjosi: „kaip Senelytė galėjo tai pasakyti?“. Tinkamai šį posakį buvo galima suprasti, tik gerai pažįstant jos kasdieną. Be abejo, Senelytė tinginė nebuvo, daug dirbo ir viską suspėdavo. Neprisimenu, kad ji būtų dirbusi viršvalandžius ar naktimis, jaustų stresą ir įtampą dėl darbo ir todėl bendrautų įsitempusi. Ji rasdavo laiko austi, su kaimynėmis pasibūti, padainuoti, sekti pasakas anūkams, pasakoti savo išgyventas įsimintinas istorijas ir taip perduoti gyvenimo išmintį. Manau, kad tuo posakiu Senelytė norėjo pasakyti, jog yra ir didesnių dalykų už darbą. Kad pats žmogus yra daugiau už tai, ką jis daro. Kad žmogus, kaip dievo kūrinys, yra didesnis už save patį, kaip kūrėją. Vadinasi – žmogus, kaip kūrėjas, yra mažesnis už save patį, kaip Dievo kūrinį. Šis Senelytės mokymas kardinaliai kirtosi su modernios valstybės ideologija apie darbą, nes buvo teigiama, kad būtent darbas ir žmogaus pasiekimai yra žmogaus vertės matas. Net buvo sakoma, kad būtent darbas „sukūrė“ žmogų. Bet Senelytei į tai buvo, taip sakant, nusišvilpt. Ji elgėsi labai „neatsakingai“ ir „nepilietišškai“ mokydama savo anūką „mokslu nepagrįstų dalykų“ ir netgi atvirai prieštaravau partijos ideologijai. Man tekdavo raudoną pionieriaus (t.y. to, kuris pirmasis žengia į šviesią ateitį) kaklaraištį užsirišti pusiaukelėje į mokyklą, nes mokykloje turėjau jį nešioti, o namuose Senelytė jo matyti negalėdavo. Toks buvo jos nepakantumas „žmonijos progresui“.

Iš Senelytės sužinojau apie Dievą visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją. Vėlgi šis Senelytės mokymas kirtosi su modernios visuomenės ideologija ir mokymu apie visatą. Mokykloje buvo teigiama, kad „Dievo nėra“, nes mokslas tai jau įrodė – pasirodo, kad kosmonautai nuskrido į dangų ir Dievo ten nerado, ir kad dabar, taip sakant, būties klausimas išnagrinėtas, išspręstas ir uždarytas! O Dievas – tik bobučių pasakos ir kad nauja karta (pradedant pionieriais) tomis pasakomis nebetikės.

Be to ji buvo ir „tamsuolė“. Prieš valgydama ji melsda-

vosi, kad Dievas palaimintų maistą, nes „nesuprato“, kad ne Dievas, o žmogus pats savo rankomis viską sukuria. O kad malda maisto, kuris, kaip teigia mokslas, susideda iš riebalų, baltymų ir angliavandenių, pagerinti niekaip negali, Senelytei net minties tokios nekildavo.

Iš Senelytės sužinojau iš esmės kitokią Lietuvos istoriją, nei buvo mokoma mokykloje. Sakyčiau atvirkštinę: kad Lietuva buvo okupuota, kad į Sibirą buvo ištremti nekalti žmonės, kas tokie buvo sribai, kaip kūrėsi kolūkiai. Senelytė turinį sąvokai „Tėvynė“ suteikė paprasčiausiai tokiu sakiniu: „Prieš karą pusseserė siūlė išvykti į Ameriką, bet kaip gi taip Tėvynę imsime, paliksim ir išvyksim?..“

Kai susipykdavau su draugais, mama sakydavo: „duok atgal“, o Senelytė prieštaravo: „nusileisk!“. Senelytė pasitikėjo Dievu, nes juk parašyta: „*Mano kerštas, aš atmokėsiu*,“ sako Viešpats“ (Rom 12, 19). Taigi iš Senelytės sužinojau, kaip galima gerokai sutaupyti laiko ir jėgų – tiesiog nedaryti to, ką gali už tave padaryti kiti.

O dabar prie Senelytės „aklumo“, „kurtumo“, „užmaršumo“, „nepozityvumo“, „valdingumo“, „tingumo“ ir „tamsumo“ norėčiau paminėti dar vieną ir bene ryškiausią Senelytės bruožą – jos „neįgalumą“. Sakoma, kad Dievas yra visagalis. Visgi vieno dalyko padaryti Jis negali – Dievas negali sakyti netiesos. Šią „negalią“ akivaizdu turėjo ir Senelytė. Ir jeigu (Pr 1, 27) parašyta: „Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą“, tai būtent pirmiausia Senelytėje ir galėjau išvelgti Dievo paveikslo dalelytę.

Iš Senelytės daug kartų esu girdėjęs žodį nuodėmė, tiesa, melas, dešimt Dievo įstatymų, dorybės, rojus, pragaras. Senelytė sakydavo paprastai – to ar ano negalima daryti, nes tai yra nuodėmė. Ir šioje vietoje interpretacijoms vietos nebelikdavo, nes ginčytis reiktų nebe su Senelyte.

Senelytė man yra simbolis Dievą ir savo artimą mylinčio žmogaus, atsilaikiusio per sunkų, žiaurų ir sudėtingą laikmetį. Jos pavyzdys leidžia tikėti, kad įmanoma tokiu išlikti ir šio, ne mažiau klatingo ir daugiasluoksni, laikmečio metu Dievo pagalbos dėka. Senelytė man yra vidinės laisvės simbolis, kuriame nėra

klastos.

Prieš kelis metus Vytautas Radžvilas apie Romualdą Ozolą rašė: „Tačiau kiekvienoje tautoje atsiranda saujelė, o kartais per šimtmečius vos keletas žmonių, kurie iš tiesų yra ypatingi. Jie ypatingi todėl, kad jiems dovanota stebuklinga galia steigti pasaulius.“ Manau, kad ir Senelytė turėjo šios galios trupinėlių, nes kaip kitaip ji būtų man padovanojusi pasaulį?

Sakoma, kad žmogus yra pažemintas tada, kai tarnauja mažesniai už save. Manau, kad Senelytei taip niekad nenutiko, nes ji lenkėsi ne rytų ar vakarų pono tarnui, o dangiškajam Tėvui. Ir manau, kad kaip niekam kitam, Senelytei tinka šie apaštalo Pauliaus žodžiai: „Iškovojau gerą kovą, baigiau bėgimą, išlaikiau tikėjimą“ (2 Tim 4,7). O Mato evangelijoje parašyta: „Kokie ankšti vartai ir koks siauras kelias į gyvenimą! Tik nedaugelis jų atranda“ (Mt 7, 14). Nuoširdžiai tikiu, kad Senelytė atrado šiuos ankštuosius vartus, nes jeigu ne ji – tai kas galėtų praeiti šiuo siauru keliu?

Tauragnai, 2018-02-03

Apie renginius trumpai

Bibliotekininkė Nijolė Šuminienė

Vasario 14 d. Tauragnų bibliotekoje – šurmulyse. Utenos Kraštonos progimnazijos Tauragnų E. Šimkūnaitės skyriaus mokiniai su mokytoja Aldona Tartilienė dalyvavo popietėje, skirtoje Lietuvos šimtmečiui: „**Skaitau Lietuvai: 100 pasakų Lietuvos 100-mečiui**“.

Vaikai, padedami mokytojos, pasiryžo šiais, jubiliejiniais Lietuvai metais, perskaityti 100 pasakėlių. Jie skaitys bibliotekoje, mokykloje, namuose, o pasakų pavadinimus surašys bibliotekoje esančiame stende. Šventinėje popietėje dalyvavo pasakų bobutė (Valda Žebelinė), kurią iš saldaus miego prižadino vaikų juokas. Tuomet ji perskaitė pirmąsias pasakėles, dalijosi prisiminimais apie savo vaikystės pasakas, bendravo su mokinukais. Pirmųjų perskaitytų pasakų pavadinimus stende užrašė Tomukas ir Inesa.

Šis žaidimas tegul ugdys vaikams meilę knygai ir Tėvynei. 100 perskaitytų pasakų tebus mūsų mažas indėlis į Lietuvos 100-mečio kraitelę.

Laimutė Šinkūnienė

Apie maltiečių veiklą Tauragnuose

Džiaugiuosi, kad ir mažais žingsneliais, tačiau maltiečių veikla jau įsibėgėjo. Pradėjome šią veiklą su Aldona Tartilienė dviem. Lankėme tris senelius. Neabejingai kaimynei pranešus, vasarį pradėjome lankyti dar vieną senolę. Globojamiems senukams maltiečių sriubą į namus nešame du kartus per savaitę. Jei jie prašo, suteikiame socialinę pagalbą. Dalyvavome miestelio Užgavėnių šventėje. Iškeptais blynais pavaišiname ir globojamus senelius.

Labai džiugu, kad šiomis dienomis prie šios savanoriavimo veiklos prisijungė Aldona Budreikienė ir Aurelija Stundžienė. Dabar bus galima aptarti ir tolimesnius šios veiklos planus.

Tad dar kartą pasikartosiu – nebijokite kreiptis pagalbos, informuoti apie skurstantį ar fizinių jėgų stokojantį kaimyną. Taip pat kviečiami ir savanoriai – ateikite su savo idėjomis, kurias kartu įgyvendinsime.

Vasario mėnesio jubiliejai Sveikiname!

50 metų jubiliejų švenčia tauragniškę *Alma Vijeikytė*;

60 metų sukanka *Elenai Lamauskijenei* iš Vidžiūnų kaimo;

70 metų sukaktį švenčia *Vida Jurkūnienė* iš Sėlės;

75 metų gimtadienį pažymi *Natalija Kairionienė* iš Gaidelių kaimo;

80 metų sukanka tauragniškiui *Kaziui Toleikiui*;

85 metų jubiliejų švenčia tauragniškęs *Albina Kazickienė* ir *Irena Kavarskienė*.

Aldona Tartilienė

Mokykloje

Daug gerų emocijų vasario 8 dieną parsivežėm iš kelionės į Visaginą. Grožėdamiesi apšerkšnijusiais miškais, akinančiai baltu vingiuotu keliu dar neįpusėjus diena atvykome į Visagine esantį Akvariumų saloną, kuris įkurtas 2000 metais. Mus priėmė akvariumų savininkas Alvydas Vytas. Negailėdamas šmaikščių žodžių, jis papasakojo apie ten augančias ir besidauginančias tropi-

nių kraštų gėlavandenės žuvis bei vandenyje žaliuojančius tropinių kraštų augalus. Žuvų čia – daugiau kaip šimtas rūšių. Mokiniai grožėjosi ta įvairove, šnabždėjo auksinėms žuvelėms savo norus.

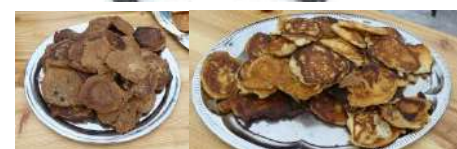
Viename iš akvariumų tarp Lietuvos ežerų žuvų gyvena keli vėžliai. Šeiminkas vaikams leido atsistoti ant vėžlio „namelio“. Vaiko svorį vėžliui išlaikyti – ne problema. Jų šarvai pakelia kur kas daugiau. Ir dar daug džiaugsmo buvo, kai susitiko su filmukų herojais – žuviuku Nemo ir žuvyte Dory.

Grįždami namo stabtelėjome prie Ignalinos atominės elektrinės, lankėmės Dūkšto geležinkelio stotyje.

UŽGAVĖNIŲ LINKSMYBĖS!

Vasario 13 dieną tauragniškiai linksminosi Užgavėnių šventėje.

Tęsiame rubriką
„Iš pageltusių spaudos puslapių”

1976 m. „Lenino keliu”

Balandžio 24 d.

Užgrosk, muzikante...

Kai Tauragnų kultūros namuose po ataskaitinio kolūkiečių susirinkimo K. Mačiulevičienės pirštai per klavišus nubėga, šokėjų poros pasileidžia į salės vidurį. Ilgai tokios valandėlės minimos, o svečiams pasakojama apie tą moterį, kurios pačios gražiausios dienos gyvenime – praleistos su armonika. Nėra kaimo, kultūros namų, kur nebūtų tekę groti. Jos įrašai dažnai skamba per radiją.

Kiekvienas susitikimas su klausytoju atneša kažką naujo. Šiandien Konstancija Mačiulevičienė dar tebegyvena zoninės etnografinių kolektyvų apžiūros prisiminimais. Iš Kupiškio ji parsivežė Diplomą. Jos, kaip muzikantės, nuopelnai pažymimi kiekviena proga.

...Konstancijai buvo trylika, kai dėdė išgirdo troboj muziką. Ta pati melodija, kelinta diena neduodanti jam ramybės... Kas galėjo pagalvoti, kad mergaitė ne siuvėjo, o muzikanto dalią pasirinkt? Ėmė mokyti groti. Pirmą armoniką, mažytę, Konstancijai dėdės nupirka, pirmas

koncertas per žaidimų pamokas mokykloje, pirmi šykštūs pagyrimo žodžiai. Moteris – muzikantė – keistai skambėjo šie žodžiai kaimo žmonėms. Nugalėjo meilė muzikai, trečia armonika šiandien čia verkia, čia kvatojas K. Mačiulevičienės rankose. Dešimtys nuotakų pravirkdyta, šimtai gegužinių, subatvakarių begrojant praleista. Ir vis tik ne visos dainos išdainuotos. Kas netelpa vingriose liaudies melodijose, išsilieja aštuonnyčiuose raštuose... Ir sunku patikėti, kad jai šešiasdešimt, kad praeity kelios sunkios operacijos. Kupina energijos, naujų sumanymų. Tokia ji, Konstancija Mačiulevičienė, muzikantė iš Žiezdrių.

Eug. Šinkūnaitė
 Darbininkų ir kaimo korespondentų
 fakulteto klausytoja

 Birželio 5 d.

Tauragnų kolūkio moterų taryba, vadovaujama Julijos Kulakauskienės, šventei paruošė įdomią programą. Skambėjo dainos, eilėraščiai, buvo suvaidinta taiklios

intermedijos, scenos vaizdeliai, sušokti liaudies šokiai.

Dainuoja Tauragnų kolūkio moterys.

Valdo Žvirblio nuotr.

Rugsėjo 18 d.

Vyrai nuo žydrojo Galuono

Miškas alsavo rudenine vėsa. Krapnojo lietutis. Pasukome puikią maumedžių alėja į Kuktiškių girininkiją. Mus svetingai sutiko jos šeimininkai – girininkas Mykolas Šinkūnas ir vyr. technikas Jonas Mackevičius. Pasisekė. Radome susirinkusius ir kompleksinės brigados narius. Pranas Katinas bei Juozas Misevičius, paaštrinę kirvius, apsiginklavę motopjūklų, vėl išskubėjo į mišką. Kartu su jais ir mes. Kirtavietėje jau spėta priguldyti pušų ir baltaliemenių beržų. Iki pietų pertraukos darbininkai nuleido dar keletą aukštuolių pušų ir, patenkinti atlikta užduotimi, prisėdo atsikvėpti.

Išsikalbėję nemažai sužinojome apie šios girininkijos darnų, draugišką kolektyvą. Jo vadovas M. Šinkūnas, nors dirba neseniai, tačiau jau spėjo užsitarnauti pagarbą. Augęs Tauragnų krašte – miškų apsuptame Vyžių kaime, iš mažens pamilo mišką, svajojo apie girininko specialybę. Ir pasiekė savo svajonę. Dabar Mykolas kartu dirba ir mokosi.

Nuo vaikystės su mišku surištas ir kompleksinės brigados narių Prano Katino, Juozo Misevičiaus, Sauliaus Dapkaus gyvenimas. Čia pažįstamas kiekvienas girios takelis. Paprašyk – parodys vietas, kur puikuojasi rudagalvių baravykų šeimynėlės, kur žalieji samanų kilimai žėri mėlynėmis ir bruknėmis. Tik tai viskam turi būti laikas. Nemėgsta šie vyrai tų, kurie darbo metu

patys po miškus bastosi, žalias uogas renka, grybynus išdrasko, jiems, miško šeimininkams, trukdo. O dirba ši brigada spartuoliškai. Ir praėjusio pusmečio užduotys gerokai viršytos. Vien padarinės medienos 300 kietmetrių pagamino. Sėkmę lemia ne tik darbštumas, bet ir patirtis. Štai Pr. Katinas jau 18 metų kerta mišką. Juozas Misevičius patyrimą perėmė iš savo tėvo, kuris jau seniai išėjo į užtarnautą poilsį, o savo profesiją, lyg estafetę, perdavė sūnui. Ne kartą pelnė pirmūno vardą lenktyniavime ir kiti vyrai. Tokie darbštūs žmonės duoda toną visam kolektyvui. Girininkas gali jais didžiuotis. Ne atsitiktinai Kuktiškių girininkija viena iš geriausių Utenos miškų ūkyje.

A.Telksnytės tekstas, K. Kupriūno nuotraukoje – (iš kairės į dešinę) girininkas Mykolas Šinkūnas su miško darbininkų brigados vyrais.

Spalio 16 d.

Dienos, tarsi stygos

Neapsiriksimė Tauragnų kolūkio mechanizatorių Vidą Juodvalkį visų darbų meistrų pavadinę. Jis giriamas traktorininkas ūkyje. Reikia – gali ir bet kurį vairuotoją pavaduoti. Nenusileido Vidas savo trims broliams vairuotojams. Greta traktorininko specialybės dar ir vairuotojo įsigijo. Šią vasarą jam teko ir javų derlių doroti. Tiesa, gavo senutėlį kombainą, kuris dažnai stojo, bet vaikinai nenusiminė. Pats tvarkėsi, remontavo, stengėsi nuo draugų neatsilikti, o pasibaigus javų pjūtei nusprendė pirmiausia gerai paruošti kombainą. Tik laiko vis trūksta. Agronomas, kur buvęs, kur nebuvęs, vis į laukus kviečia. Su ratiniu traktoriumi Vidui per visus metus darbo netrūksta. Bet ne vien dėl to jam sekasi. Jaunasis mechanizatorius moka panaudoti kiekvieną valandą. Specialistai juo patenkinti. Jeigu jau gavo užduotį, atliks ją be priekaištų. Tiesa, ne viskas nuo vieno žmogaus priklauso. Štai kad ir per javų pjūtį Juodvalkiui sunkiau sekėsi, nes gavo seną, blogai

prižiūrėtą techniką. Pavyzdžiui, argi galima šiemet kaltinti vienus artojus už prastą arimą, kai laukuose buvo aukštos ražienos, liko šiaudų pagrėbstų. Nesidžiaugs ir tie, kuriems teks kultivuoti bulvianas, nes kai kuriuose plotuose liko nenupjauti bulvienojai. Žemės ūkyje nelengva rikiuoti darbus, ypač kai trūksta mechanizatorių, o kartais ir geros darbo organizacijos, kiekvieno asmeninės atsakomybės. Supranta tai Vidas ir nenuleidžia rankų, savo pavyzdžiu stengiasi įrodyti, kad visi sunkumai yra nugalimi.

J. Kalninis

AKTUALU

(informacija iš www.tauragnai.eu)

Rūšiuokime atliekas

Žali konteineriai

Į **stiklo** atliekų surinkimo konteinerius **mesti**: butelius, stiklainius, stiklinius indus, stiklo duženas (stiklo tarą rekomenduojama išplauti, tuo tarpu popierinių etikečių pašalinti nebūtina). Pakuotės turi būti tuščios, iš jų reikia pašalinti maisto likučius.

Nemesti: porceliano duženų, keramikos šukių, veidrodžių, elektros lempučių, dažais ar tepalais užterštos taros, ampulių, stiklinių vaistų buteliukų, armuoto stiklo bei stiklo lakštų, automobilių langų stiklų, krištolo.

Geltoni konteineriai

Į **plastmasės (metalo)** atliekų surinkimo konteinerius **mesti**: plastikinę pakuotę, plastikinius butelius (nuo limonado, vandens, alaus), „tetra pak“ pakuotę, plėvelę ir polietileninius pirkinių maišelius, pakuotę nuo padažų, majonezo, indų ploviklio, šampūno, jogurto, margarino, grietinės, butelius nuo aliejaus, konservų dėžutes, skardines nuo gėrimų, aliuminio lėkštes ir kepimo skardas, metalinius dangtelius, dėžutes, plastikinius žaislus (be elektrinių įtaisų).

Nemesti: tepalo bakelių, plastikinės, metalinės taros nuo dažų ir pavojingų cheminių valiklių, aerosolinių flakonų, plastikinių medicinos priemonių, skutimosi peiliukų, dantų šepetėlių ir kitų higienos reikmenų, videokasečių, CD, DVD, lanksčių diskelių. Pakuotės turi būti tuščios, iš jų reikia pašalinti maisto likučius.

Mėlyni konteineriai

Į **popieriaus (kartono)** atliekų surinkimo konteinerius **mesti**: laikraščius, žurnalus ir kitus spaudinius (gali būti su sąvaržėlėmis, lipnia juoste), lankstiniukus, vokus, skrajutes, spaudos ir rašomąjį popierių, knygas, kartonines, gofruoto kartono dėžes, kraft popierių (maišelius nuo birių

maisto produktų, cemento, medžio anglies, kačių ir šunų ėdalo popierinius maišus), pakavimo popierių. Popieriaus ir kartono atliekos neturi būti riebaluotos ir užterštos maisto likučiais.

Nemesti: pergamentinio popieriaus ir jo pakaitalų, vaškuoto, parafinuoto, tepaluoto popieriaus ir kartono, popieriaus ir kartono su bitumu, anglinio popieriaus ir kalkės, drėgmei ir vandeniui atsparaus impregnuoto arba kreiduoto popieriaus ir kartono, laminuoto popieriaus (padengto plastikumu, celofanu, folija, bitumu), blizgaus popieriaus, kortelių su magnetinėmis juostelėmis, tapetų, tualetinio popieriaus ir kitų higienos priemonių.

KVIEČIAME

Kovo 08 d. 11 val. Susitikimas su Seimo nariu Edmundu Pupiniu. Taip pat dalyvaus Seimo narys Vytautas Juozapaitis.

Kovo 10 d. 12 val. Renginys, skirtas Kovo 11-ajai ir E. Šimkūnaitės 98-osioms gimimo metinėms.

Kovo 16 d. 10 val. Edukacinis užsiėmimas – „Šimtmečiui – 100 trispalvių margučių“.

Kovo 23 d. 11 val. Velykų medžio puošimas miestelio centre.

Kovo 1-31 d. Paroda „100 verbų Lietuvai“. Utenos trečiojo amžiaus universiteto klausytojų darbai.

Jeigu dar yra negavusių nuotraukos iš Valstybės šimtmečio minėjimo (kurie nusifotografavote) arba jei norite pasidaryti didesnę nuotrauką prisiminimui – prašome kreiptis į kultūros darbuotojas.

A†A *Seniūnijoje*

Vasario mėn. mirė

URŠULĖ INGAUNIENĖ, 101 m., Tauragnų k.;

ALDONA ELENA VALIENĖ, 88 m.,

Vilkablauzdės k.;

JONAS IVANAUSKAS, 70 m. Kumšos k.

Užjaučiame artimuosius

Mirus mylimam sūnui taip pat užjaučiame

Stasę Belopetravičienę

Nuotraukos Dainiaus Atkočiūno, Janės Šinkūnienės, Nijolės Šuminienės, Aldonos Tartilienės, taip pat iš asmeninių archyvų;
Redagavo ir maketavo Danguolė Trimonienė
Spausdino Utenos spaustuė